

Mobilalkalmazás akadálymentességi kisokos 3. részének teljes szövegű átirata

A nyitóképen a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ) neve és logója, valamint a „Mobilalkalmazás akadálymentességi kisokos – 3. rész: Mobilalkalmazások akadálymentességi tesztelése a mobilplatformok kiegészítő lehetőségeivel” főcím, és az „Előadó: Szántai Károly, web akadálymentességi szakértő” szöveg látható. A videó alatt végig az előadó hangja hallható.

A következő képen a „Hibás címkézés” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin egy fából készült hengeren egy üres papírcímke van.

Előadó: Az egyik leggyakoribb probléma az interaktív komponensek, különösen a grafikus gombok hiányzó vagy nem megfelelő címkézése. Ez elsősorban a képernyőolvasós és a hangvezérléssel navigáló felhasználók számára jelent nagyon komoly akadályt. Címkének hívjuk azt a szöveget, amit az interaktív komponensre lépve a képernyőolvasó program beolvas, illetve ez az a név, amivel a hangvezérlés során az interaktív komponens megszólítható. A hiányzó vagy rossz címke például azt eredményezheti, hogy a képernyőolvasós felhasználók nem tudják, hogy az adott komponens milyen akciót fog végrehajtani. Fontos tehát, hogy ezeknek a komponenseknek mindig legyen a funkciójukra utaló címkéjük. A címkét jellemzően a fejlesztőszoftver megfelelő beállítóablakában, vagy közvetlenül a mobilalkalmazás kódjában tudjuk definiálni.

A következő képen a „Hibás szerep és állapotinformáció” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin egy papírból kivágott szövegbuborékon egy kérdőjel van.

Előadó: A megfelelő címkézéssel párhuzamosan az is lényeges, hogy az interaktív komponens típusára, szerepére, illetve az aktuális állapotára vonatkozó információ is

elérhető legyen. Például ilyen információ, hogy a komponens egy gomb, ami jelenleg nem elérhető. Ezek hiányában egy képernyőolvasós felhasználó még azt sem feltétlenül fogja tudni, hogy az adott elem egyáltalán interaktív-e. A címkéhez hasonlóan ezeket a metaadatokat is a kódban vagy a fejlesztőszoftverben tudjuk definiálni.

A következő képen az „Értelmetlen olvasási sorrend” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin színes és sorszámozott építőkockák vannak egymás mellett, össze vissza.

Előadó: Képernyőolvasós felhasználók gyakran találkoznak az értelmetlen olvasási sorrend problémájával. Ez azt jelenti, hogy amikor a képernyőolvasó fókuszát léptetik, akkor a mobilalkalmazás felületén lévő elemek logikátlan sorrendben kerülnek felolvasásra, így bizonyos információk és összefüggések nagyon nehezen lesznek érthetők. Alapesetben a képernyőolvasó programok, és az egyéb kisegítő technológiák a képernyő tartalmát a hagyományos olvasási sorrendben, vagyis a bal felső sarokból indulva, a jobb alsó sarok felé haladva prezentálják. Ez a legtöbb esetben értelmes sorrendet eredményez, de néha viszont nem. Ilyenkor a fejlesztőnek kell definiálnia, hogy az elemeket a kisegítő technológiák milyen sorrendben járják be. Gyakran arra is szükség lehet, hogy bizonyos elemek ne külön-külön, hanem csoportban legyenek elérhetők, mert csak összevontan felolvasva értelmesek.

A következő képen a „Rétegek elérhetősége” szöveg olvasható. Mellette egy stilizált grafika látszik, amin különböző színű rétegek vannak egymáson.

Előadó: Tipikus problémának számít, ha a képernyőolvasó program azokat az elemeket is eléri és felolvassa, amelyek aktuálisan egy nem látszódó rétegen vagy nézetben vannak. Például beúszó menüknél nagyon gyakori, hogy a menüpontok akkor is elérhetőek, ha a menü nincs nyitva. A menüvel, illetve úgy általában a rátét nézetekkel kapcsolatban is egy visszatérő probléma, hogy képernyőolvasóval, illetve egyéb kisegítő technológiákkal nem zárható be. Fontos, hogy mindig legyen egy akadálymentesen elérhető interaktív komponens, amivel bezárható.

A következő képen az „Alacsony kontrasztosság” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin fehér háttér előtt egy fehér ceruza van.

Előadó: A mobilalkalmazás vizuális megjelenésével kapcsolatban sokszor előforduló probléma a szövegelemek, az interaktív komponensek, és a tartalmilag lényeges képi elemek alacsony kontrasztossága. A megfelelő kontrasztosságra vonatkozó alapkövetelmény nem csak az akadálymentességi szabványokban szerepel, de megtalálható az Android és az iOS platform általános vizuális irányelveiben is.

A következő képen a „Nagyíthatóság hiánya” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin egy kézi nagyító mögött különböző grafikus jelek vannak kinagyítva.

Előadó: Szintén a vizuális megjelenéssel kapcsolatos probléma a nagyíthatóság hiánya. Ezen belül is elsősorban az, ha a mobilalkalmazás szövegelemei nem alkalmazkodnak a felhasználó által, az operációs rendszerben beállított alap betűmérethez. Az is problémát okoz, ha a betűnagyítás ugyan működik, de a felnagyított szövegekkel az alkalmazás nem használható, mert esetleg összezsúsznak, eltűnnek, vagy lecsonkolódnak az egyes elemek.

A következő képen a „Kicsi érintési területek” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin valaki az okostelefonjának képernyőjét nyomkodja.

Előadó: Sok felhasználó számára nehézséget jelent, ha túl kicsik a gombok és az egyéb interaktív komponensek érintési területei, vagy ha ezek túl közel vannak egymáshoz. Mivel a mobileszközök képernyőmérete és felbontása változó, továbbá az emberek mutatóujja sem teljesen egyforma, ezért nem könnyű precíz mérőszámot meghatározni az érintési terület minimális méretére. A különböző ajánlások körülbelül 7 és 10 mm közötti oldalszélességű négyzetben határozzák meg ezt, ami felbontásfüggetlen pixelben mérve valahol 44 és 48 pixel között van.

A következő képen a „Külső fizikai billentyűzettel nem használható” szöveg olvasható. Mellette egy képernyőfotó látszik, amin valaki egy külső fizikai billentyűzeten gépel, amihez egy okostelefon csatlakozik.

Előadó: Problémás, ha egy mobilalkalmazás nem működtethető a mobileszközhöz csatlakoztatott külső, fizikai billentyűzettel, hiszen nem mindenki képes az érintőképernyőt használni. A billentyűzetes vezérlés tipikus akadályai közé tartozik, ha a billentyűfókusz nem áll rá az interaktív komponensre, vagy ha a fókuszált komponens billentyűzettel nem aktiválható. Az sem megfelelő, ha a fókusz logikátlan

sorrendben járja be az interaktív komponenseket, és akár olyan elemekre is rááll, amelyek aktuálisan nem látszanak a képernyőn.

A következő képen a „Kizárólag kézmozdulatokkal használható” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin valaki az okostelefonjának képernyőjét nyomkodja. Az okostelefon képernyőjén egy online térkép látszik.

Előadó: Az érintőképernyős használattal kapcsolatban súlyos probléma, ha a mobilalkalmazás némely komponense kizárólag egy vagy több ujjal végrehajtott kézmozdulatokkal vezérelhető. Mondjuk egy képgalériában vagy elemválasztóban csakis jobbra-balra söpréssel lehet lapozni. Az ilyen komponenseket úgy kell kialakítani, hogy egyujjas érintéssel is működjenek, ami leggyakrabban gombok beillesztésével valósulhat meg.

A következő képen a „Fix tájolás” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin egy okostelefon vízszintes tájolással egy állványra van rögzítve.

Előadó: Számtalan mobilalkalmazás automatikusan álló vagy fekvő tájolásra állítja be a képernyőt, ami azt igényelné, hogy a felhasználók is ebbe a tájolásba forgassák a készüléküket. Vannak azonban olyan felhasználók, akik a mobileszközöket fix helyzetben rögzítik, vagyis nem képesek elforgatni. Alapkövetelmény, hogy egy akadálymentes mobilalkalmazás ne csak egy meghatározott tájolással legyen használható.

A videó záróképén a KIFÜ logója, és „A magyarországi digitalizáció szolgálatában” jelmondata látható.